

3. Dursun O. News Coverage of the Enlargement of the European Union and Public Opinion: A Case Study of Agenda-Setting Effects in the United Kingdom. 2005.
4. Lashmar P. Urinal or Conduit? Institutional Information Flow Between the UK Intelligence Services and the News Media. 2013.
5. Mott G. Terror from Behind the Keyboard: Conceptualising Faceless Detractors and Guarantors of Security in Cyberspace. 2016.
6. Samuel Gonina S., Mun Ngantem L. Mass Media, Terrorism and National Security: Defining the Threats. 2019.
7. Purcell Cassidy C. National Security Strategies of the US and the UK: An Expansion of “Security” Over Time. 2013.
8. Poole E. Change and Continuity in the Representation of British Muslims Before and After 9/11. 2011.
9. Archetti C. Are the Media Globalizing Political Discourse? The War on Terrorism Case Study. 2004.
10. Kapuscinski G., Richards B. Destination Risk News Framing Effects: The Power of Audiences. 2018.

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-669-0-87>

**HUMANITARIAN AID OF SLOVAK ORGANIZATIONS
TO UKRAINE DURING THE RUSSIAN-UKRAINIAN WAR:
PRACTICES OF SOLIDARITY AND CHALLENGES
OF INFORMATION WARFARE**

**ГУМАНІТАРНА ДОПОМОГА СЛОВАЦЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ
УКРАЇНИ В УМОВАХ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ:
ПРАКТИКИ СОЛІДАРНОСТІ ТА ВИКЛИКИ
ІНФОРМАЦІЙНОЇ ВІЙНИ**

Shafranosh O. I.

*Ph.D. in Political Science,
Assistant Lecturer,
Ukrainian-Hungarian Educational
Institute,
Department of the History of Hungary
and European Integration,
Uzhhorod National University
Uzhhorod, Ukraine*

Шафраньош О. І.

*кандидат політичних наук,
асистент кафедри,
Українсько-угорський навчально-
науковий інститут,
кафедра історії Угорщини та
європейської інтеграції,
Ужгородський національний
університет
м. Ужгород, Україна*

Повномасштабна війна Російської Федерації проти України, що розпочалася у 2022 році, спричинила не лише масштабні руйнування та людські втрати, але й глибоку гуманітарну кризу. У цих умовах особливого значення набуває діяльність громадянського суспільства, яке відіграє важливу роль у наданні допомоги постраждалому населенню. Значний внесок у підтримку України зробили громадські організації з країн Європейського Союзу, серед яких помітне місце займають словацькі ініціативи.

Словачина, як безпосередній сусід України, опинилася в унікальній позиції, поєднуючи функції транзитної території, гуманітарного хабу та простору активної громадської мобілізації. Від початку повномасштабного вторгнення тут сформувалася широка мережа волонтерських і неурядових організацій, які забезпечують регулярну допомогу українським громадам. Прикладами таких організацій є *Karpatská nadácia* [3], чи, наприклад, *Podaj ďalej Prešov*, діяльність якої ще до повномасштабної війни була спрямована на підтримку соціально вразливих груп населення. З початком воєнних дій організація значно розширила спектр своєї роботи, зосередившись на зборі та доставці гуманітарної допомоги в Україну. Її діяльність базується на принципах горизонтальної взаємодії, що передбачає активне залучення місцевих громад, волонтерів і бізнесу, а також швидку адаптацію до змінних умов [2].

Важливим прикладом є також ініціатива *Aktuálne o Ukrajině*, яка поєднує гуманітарну та інформаційну функції. Її діяльність спрямована не лише на організацію допомоги, але й на інформування словацького суспільства про події в Україні. Такий підхід є особливо актуальним в умовах інформаційної війни, оскільки дозволяє формувати більш об'єктивне уявлення про ситуацію та протидіяти поширенню дезінформації [1]. «Наша ініціатива допомагає героїчній Україні любим можливим способом чи матеріально чи інформаційно, адже українці воюють за вільне майбутнє нас всіх, весь вільний світ» – зазначив під час волонтерської конференції в Ужгороді засновник *Aktuálne o Ukrajině* Ренді Гріц.

Гуманітарна допомога, яку надають словацькі організації, охоплює широкий спектр потреб і постійно трансформується відповідно до змін ситуації. Якщо на початковому етапі війни вона мала переважно екстрений характер і була спрямована на забезпечення базових потреб, то згодом її структура ускладнилася. З'явилися довготривалі програми підтримки, спрямовані на допомогу внутрішньо переміщеним особам, медичним установам та освітнім закладам. Особливо важливою є тенденція до розширення географії допомоги, яка поступово охопила не лише західні регіони України, але й прифронтові території.

Діяльність словацьких організацій можна розглядати як прояв ширшого явища транскордонної солідарності, що формується в умовах сучасних криз. Цей феномен характеризується високим рівнем самоорганізації, мінімальною бюрократизацією та значною роллю особистої ініціативи. Важливою особливістю є також те, що така допомога базується не лише на інституційних механізмах, але й на безпосередньому людському досвіді взаємодії, що сприяє формуванню довіри між суспільствами.

Водночас гуманітарна діяльність відбувається в умовах активного інформаційного протистояння. Словаччина належить до країн Європейського Союзу, які є вразливими до впливу російської пропаганди. Це пов'язано з історичними, політичними та соціальними чинниками, а також з особливостями медіапростору. Російська дезінформація використовує широкий спектр інструментів, включаючи альтернативні медіа, соціальні мережі та політичні платформи. Вона апелює до емоцій, поширює маніпулятивні наративи та намагається підірвати довіру до України та її партнерів [5].

Серед ключових наративів, які поширюються у словацькому інформаційному просторі, можна виділити твердження про нібито нацистський характер української держави, неефективність санкцій проти Росії, а також ідею про те, що допомога Україні шкодить самим країнам Європейського Союзу. Такі меседжі спрямовані на формування втоми від війни та зниження рівня підтримки України серед населення.

У цьому контексті гуманітарна діяльність набуває додаткового значення, виходячи за межі суто матеріальної допомоги. Вона стає важливим елементом протидії дезінформації, оскільки демонструє реальні потреби та реальні наслідки війни. Безпосередній досвід участі у волонтерських ініціативах або отримання достовірної інформації через такі проекти сприяє формуванню більш критичного ставлення до маніпулятивних повідомлень. Таким чином, гуманітарна допомога та інформаційна боротьба виявляються тісно взаємопов'язаними процесами. З одного боку, активна підтримка України з боку словацьких організацій сприяє зміцненню міжнародної солідарності та довіри. З іншого боку, інформаційна війна створює серйозні виклики для збереження цієї підтримки, намагаючись вплинути на громадську думку та політичні рішення.

Узагальнюючи, можна стверджувати, що діяльність словацьких громадських організацій є важливим чинником гуманітарної підтримки України в умовах війни. Вона демонструє ефективність локальних ініціатив та потенціал громадянського суспільства у реагуванні на кризові ситуації. Водночас успішність цієї діяльності значною мірою залежить від здатності суспільства протистояти інформаційним загро-

зам. Саме тому поєднання гуманітарної допомоги з інформаційною просвітою та протидією дезінформації є ключовою умовою збереження та розвитку міжнародної підтримки України.

Література:

1. Aktuálne o Ukrajině. *Information platform* : website. URL: <https://www.facebook.com/aktualneoukrajine/> (дата звернення: 20.03.2026).

2. Pomoc Ukrajině. *Podaj ďalej Prešov* : website. URL: <https://podajdalejpresov.sk/pomoc-ukrajine/> (дата звернення: 20.03.2026).

3. We travelled to Ukraine with humanitarian aid. *Karpatská nadácia* : website. URL: <https://karpatskanadacia.sk/en/we-travelled-to-ukraine-with-humanitarian-aid/> (дата звернення: 20.03.2026).

4. Благодійники зі Словаччини передали на Сумщину прикордонникам гуманітарну допомогу. *День* : веб-сайт. URL: <https://day.kyiv.ua/news/080925-blahodiynuku-zi-slovachchynu-pere Daly-na-sumshchynu-prukordonnykam-humanitarnu-dopomohu> (дата звернення: 20.03.2026).

5. “Великий слов’янський брат” дивиться за тобою: як працює кремлівська пропаганда в Словаччині. *ПравдаЄ* : вебсайт. URL: <https://pravdaye.com.ua/velykyj-slov%ca%bcyanskyj-brat-dyvytsya-za-toboju-yak-praczuuye-kremlivska-propaganda-v-slovachchyni/> (дата звернення: 20.03.2026).